

АСОЦИЈАЦИЈА
ЗА КОРПОРАТИВНА БЕЗБЕДНОСТ

**ПРВА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА:
„СОВРЕМЕНИТЕ ПРЕДИЗВИЦИ ВО
НАУКАТА ОД 21-ОТ ВЕК“**

СКОПЈЕ, 2015

Програмски одбор

1. доц. д-р Атанас Козарев - претседател (Асоцијација за корпоративна безбедност - Скопје)
2. проф. д-р Марјан Николовски, Факултет за безбедност - Скопје - потпретседател
3. проф. д-р Драган Триван, Факултет за пословне студии и право, Република Србија - потпретседател
4. проф. д-р Лада Садиковиќ, Факултет за управу, Универзитет во Сараево, Босна и Херцеговина - потпретседател
5. проф. д-р Хуснија Хасанбеговиќ, ЕРФ Универзитет во Тузла, Босна и Херцеговина - член
6. доц. д-р Маид Пајевиќ, Висока школа „Логос Центар“, Мостар, Босна и Херцеговина - член
7. доц. д-р Томо Борисов, Висока школа за безбедност и економија, Пловдив, Софија, Република Бугарија - член
8. проф. д-р Денис Чалета, Факултет за државни и европски студии, Република Словенија - член
9. проф. д-р Бекир Чинар, Епока универзитет, Тирана, Република Албанија - член
10. доц. д-р Љупчо Сотировски, Правен факултет, Универзитет Гоце Делчев - Штип - член
11. проф. д-р Слободан Словиќ, Висока школа струковних студии за економију и управу, Белград - член

Организационен одбор

1. доц. д-р Костадин Дуковски – претседател
2. м-р Марија Ваневска – секретар

Содржина

д-р Лидија Раичевиќ, Евро-Балкан Универзитет, Скопје, Трендови и перспективи на јавнообвинителската функција.....	4
д-р Костадин Дуковски, Факултет за правни науки Република Македонија, Форензика во сметководство.....	13
д-р Јасна Теофиловска, Тетовски универзитет, Мобинг.....	22
д-р Иван Игњатов, Помошник Главен Ревизор за ИПА, Улогата на внатрешната ревизија како алатка на врвното раководство.....	33
Мартин Стефановски, студент на прв циклус студии на Институт за дигитална форензика, Евро-Балкан Универзитет, Скопје, Инвестициониот бум во Република Македонија.....	42
Сашка Михајлова, студент на втор циклус студии на Институтот за дигитална форензика, Универзитет Евро-Балкан, Скопје, Реформата на системот на основно образование во Република Македонија - актуелни состојби и предизвици.....	52
Сашка Михајлова, студент на втор циклус студии на Институтот за дигитална форензика на Универзитетот Евро-Балкан, Скопје, Детерминанти на корупцијата во високото образование во Република Македонија.....	60
Фадил Имери, студент на втор циклус студии на Институт за дигитална форензика, Универзитет Евро-Балкан, Скопје, Улогата на сообраќајната полиција во спречување на сообраќајната деликвенција.....	72
Фадил Имери, студент на втор циклус студии на Институтот за дигитална форензика на Универзитетот Евро-Балкан, Скопје, Актуелни аспекти на полициската соработка во борбата против трговија со луѓе како облик на организиран криминал.....	82
Билјана Раичевиќ Велковска, студент на втор циклус студии на Институтот за дигитална форензика на Универзитетот Евро-Балкан, Скопје, Формирање на одговорен тим за справување со инциденти.....	95
Билјана Раичевиќ Велковска, студент на Институтот за дигитална форензика на втор циклус студии на Универзитетот Евро-Балкан, Скопје, Справување со инциденти - Dealing with incidents.....	101
Незир Незири, студент на втор циклус студии на Институт за дигитална форензика, Универзитет Евро-Балкан, Скопје, Разузнавачки, контраразузнавачки служби.....	107
Ана Симоновска, студент на втор циклус студии на Факултет за детективи и криминалистика, Европски Универзитет - Република Македонија, Сајбер тероризам како нова глобална закана.....	116
Антонио Денковски, студент на втор циклус студии на Факултетот за правни науки, Европски универзитет, Скопје, Реформите во правосудниот систем на Република Македонија.....	120
Ѓорѓи Витанов, Филип Пејоски, студенти на Институтот за дигитална форензика на втор циклус студии - Универзитет „Евро- Балкан“ – Скопје, Институт за дигитална форензика и напредни технологии во телекомуникациите и компјутерските науки, Дигитален доказ.....	128
Ѓорѓи Витанов, Филип Пејоски, студенти на Институтот за дигитална форензика на втор циклус студии - Универзитет „Евро-Балкан“ – Скопје, Институт за дигитална форензика и напредни технологии во телекомуникациите и компјутерските науки, Системи за откривање и	

спречување на пристап.....	145
Илија Козаров, студент на втор циклус студии на Институт за дигитална форензика, Универзитет Евро - Балкан, Скопје, Карактеристики на организацискиот модел на заштита и спасување во Република Македонија.....	156
Љупка Петровска Трифуновска, студент на втор циклус студии на Факултетот за правни науки, ЕУРМ, Скопје, Лиценци за вршење на превоз на стока согласно Законот за превоз во патниот сообраќај.....	167
Марјан Милошевски, студент на втор циклус студии на Факултетот за детективи и криминалистика, Европски универзитет, Скопје, Алтернативни мерки.....	176
Муса Бурак, студент на втор циклус студии на Институт за дигитална форензика, Универзитет Евро - Балкан, Скопје, Извршување на воспитно - поправни мерки.....	187
Муса Бурак, студент на втор циклус студии на Институт за дигитална форензика, Универзитет Евро - Балкан, Скопје, Казнување на малолетници во Република Македонија.....	196
Никола Бошкоски, студент на Втор циклус студии на Факултет за детективи и криминалистика - Европски универзитет, Скопје, Моделот на заштита на лични податоци во Република Македонија	205
Зоран Ѓорѓевски, студент на втор циклус студии на Факултет за детективи и криминалистика, ЕУРМ – Скопје, Полициското работење во заедницата - теоретски дизајн и предизвици.....	218
Илија Козаров, студент на втор циклус студии на Институт за дигитална форензика, Универзитет Евро - Балкан, Скопје, Местото и значењето на Единицата за прв одговор и интервенција во откривањето на сторители на кривични дела.....	228
Темелковска Марија, Европски Универзитет – Р. Македонија, Колективната безбедност на Обединети Нации.....	236

УЛОГАТА НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА КАКО АЛАТКА НА ВРВНОТО РАКОВОДСТВО

Апстракт: Внатрешната ревизија претставува независна проценка за мерење и оценување на ефикасноста на воспоставениот системот на внатрешна контрола кај деловниот субјект. Внатрешна ревизија ја има клучната функција на известување на повисокото раководство за функционирањето на системите за управување и контрола, дава соодветни препораки за начините за подобрување.

Целта на внатрешната ревизија е да обезбеди дополнително уверување на владата, ресорниот министер, раководителот и раководството на субјектот од јавниот сектор дека спроведувањето на механизмите за управување и контрола е соодветно, економични и усогласено со општо прифатените стандарди и националното законодавство. Внатрешната ревизија му обезбедува на раководителот на субјектот можност за анализи, препораки, совети и информации за прегледаните активности.

Ревизорското мислење/заклучок ја потврдува веродостојноста на финансиските извештаи како и ефективното функционирање на воспоставениот систем за управување и контрола. Притоа треба да се истакне одговорноста на менаџментот кој раководи со субјектот предмет на ревизија, како и одговорноста на ревизорите кои ја спроведуваат ревизијата.

Одговорностите на менаџментот се од аспект на веродостојност на податоците и информациите приложени во сметководствените извештаи како и воспоставување на соодветен систем на интерни контроли и воспоставување на соодветни внатрешни процедури за тековно следење на процесите за управување и контрола и давање на навремени повратни врски во случај на утврдени слабости на системот.

Одговорноста на ревизорите е да дадат независно и компетентно ревизорско мислење за веродостојноста на сметководствените информации кои се приложени во сметководствените извештаи од аспект на наменско и законско користење на средствата, како и да дадат мислење за ефективното функционирање на воспоставениот систем за управување и контрола.

Внатрешната ревизија треба да се спроведува во сите организациони единици и на сите нивоа на субјектот и ги опфаќа сите средства на деловниот субјект.

Со цел задржување на високото ниво на стручност и компетентност во работењето, внатрешните ревизори е потребно да имаат воспоставено систем на континуирана едукација.

Abstract: Internal audit is an independent assessment to measure and evaluate the effectiveness of the established system of internal control of the business entity. Internal audit has a key

function of reporting to senior management on the functioning of the management and control and provides recommendations on ways to improve functioning.

The purpose of internal audit is to provide additional assurance to the Government, the relevant minister, and head of the management of the public sector that the established system of internal controls are functioning effectively in line with generally accepted standards and national legislation. Internal audit provides the head of the entity with capacity to prepare analyzes, recommendations, advices and information concerning the activities reviewed.

Audit opinion /conclusion confirms the reliability of financial reporting and the effective functioning of the established system of management and control. It should emphasize the responsibility of management in charge of the audited entity, and the responsibility of the auditors who conducted the audit.

The responsibilities of management in respect of the reliability of data and information given in the accounts and the establishment of an adequate system of internal controls and establish appropriate internal procedures for continuous monitoring of management processes and control and providing timely feedback to the identified weaknesses of the system.

The responsibility of the auditors is to provide independent and competent auditor's opinion on the reliability of accounting information given in the accounts in terms of the legal and intended use of funds, and to give an opinion on the effective functioning of the established system of management and control.

Internal audit should be conducted in all organizational units and at all levels of the organization and covers all assets of the business entity.

In order to maintain the high level of professional competence in their work, internal auditors need to have established a system of continuous education.

УЛОГАТА НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА КАКО АЛАТКА НА ВРВНОТО РАКОВОДСТВО

Внатрешната ревизија претставува независно, објективно уверување и консултативна активност проектирана да додаде вредност и да го подобри работењето на организацијата. Преку организирање и спроведување на внатрешната ревизија, всушност директно му се помага на деловниот субјект да ги оствари своите цели преку воведување систематски, дисциплиниран пристап за оценување и подобрување на ефикасноста на управувањето со ризик, контрола и процесот на управување.

Согласно со горенаведеното можеме да заклучиме дека внатрешна ревизија всушност е активност која вклучува проверка и оценка на контролите, перформансите, ризикот и управувањето кај јавните и приватните деловни субјекти.

Со цел зголемување на ефикасноста во работењето кај деловните субјекти, потребно е во секоја организација да има воспоставено соодветен систем на внатрешни контроли, каде преку дефинирање на клучните контроли, внатрешните ревизори ќе можат да дадат независна и објективна оценка за функционирањето на воспоставениот систем на интерни контроли, посебно од аспект:

- Ѹ Дали финансиските и оперативните информации се прецизни и доверливи;
- Ѹ Дали потенцијалните ризици се идентификувани и минимизирани;
- Ѹ Дали соодветно се следат надворешните прописи и општо прифатените внатрешни политики и процедури;
- Ѹ Дали се задоволени соодветните критериуми на работењето;
- Ѹ Дали ресурсите се користат на ефикасен и економичен начин; и
- Ѹ Дали целите на организацијата се исполнуваат на ефективен начин.

Во минатото внатрешните ревизори се сметаа за противници на раководството во деловниот субјект, но сега внатрешните ревизори се обидуваат да воспостават соработка и продуктивна соработка со раководството во деловниот субјект, бидејќи преку ревизорските препораки кои внатрешните ревизори му ги даваат на раководството во деловниот субјект, директно им се помага на одговорните лица во однос ефективното исполнување на нивните раководни одговорности.

При спроведување на надворешната ревизија, надворешните ревизори ги организираат и спроведуваат ревизорските активности согласно со меѓународно прифатените ревизорски стандарди за вршење на надворешна ревизија, додека при спроведување на внатрешните ревизорски активности, внатрешните ревизори ја организираат и спроведуваат ревизијата согласно со меѓународните стандарди за професионалната пракса за вршење внатрешна ревизија прифатени од институтите за внатрешна ревизија.

Јасно треба да се разграничи кој е директниот субјект на ревизија, а кој е клиентот на ревизорските извештаи. При спроведување на надворешната ревизија, директен субјект на ревизија е деловен субјект со кој е склучен договор за вршење ревизија (при спроведување на комерцијална ревизија од страна на приватни ревизорски куќи) или деловниот субјект има законска обврска да биде ревидиран од надворешна ревизија (во случајот на државната ревизија или ревизија на Европските фондови). Во двата случаја клиент на ревизорските извештаи при спроведување на надворешна ревизија (комерцијална, државна ревизија или ревизија на Европските фондови) е договорниот орган со кој е склучен договор, Владата или Парламентот во државата.

За разлика од надворешната ревизија при вршење на внатрешна ревизија директен субјект на ревизија е деловниот субјект во кој директно се вработени внатрешните ревизори, кои вршат ревизија за потребите на врвниот менаџмент во деловниот субјект кој воедно е и директен клиент на нивните ревизорски извештаи.

Заедничко кај двата вида на ревизија е дека внатрешните и надворешните ревизори ги организираат и спроведуваат ревизорските активности согласно меѓународно прифатени ревизорски стандарди и е потребно да имаат соодветно ниво на независност при организирање и спроведување на ревизорските активности.

Со развојот на економските текови и потребата од одржување на конзистентно висок квалитет на пазарот на ревизорски услуги се јавува потребата од професионализирање на внатрешните ревизори во деловните субјекти со цел стандардизирање на внатрешната ревизија која се организира и спроведува за потребите на менаџментот на деловните субјекти.

Стандардите за внатрешна ревизија се донесени од страна на институтот на интерни ревизори на САД. Овој институт ја промовира и ја стандардизира професијата - интерен ревизор во насока на:

- Ѹ Обезбедување на меѓународно ниво, на развиени комплексни професионални активности , стандарди за практикување на интерната ревизија и сертифицирање на интерните ревизори;
- Ѹ Истражување на знаењата и информациите во врска со интерната ревизија, вклучувајќи ја и интерната контрола и тесно поврзаните со неа прашања, како и промовирање и дистрибуирање на добиените резултати до неговите членови и до пошироката јавност ширум светот;
- Ѹ Одржување на состаноци ширум светот со цел членовите на професијата ја се едуцираат за вршење на интерна ревизорска практика во сите делови од светот;
- Ѹ Здружување на интерните ревизори од сите земји со примарна цел да разменуваат мислења, информации и искуства од доменот на интерната ревизија и воедно да промовираат едукација на полето на интерната ревизија.

Институтот за внатрешните ревизори ги има донесено стандардите за внатрешна ревизија во 1978 година кои се поделени во 5 (пет) дела и тоа:

100 – Независност

200 – Професионална стручност

300 – Делогкруг на работењето

400 – Спроведување на ревизијата

500 – Управување со интерната ревизија

Овие 5 групи на стандарди за внатрешна ревизија, понатаму се подетално уредени во 25 посебни стандарди и тоа:

100 – Независност

110 – Организационен статус

120 – Објективност

200 – Професионална стручност

210 – Персонал

220 – Знаења, вештини и дисциплина во работата

230 – Супервизија

240 – Усогласеност со стандардите за однесување

250 – Знаења, вештини и дисциплина во работата

260 – Комуникации и релации со колегите

270 – Континуирана едукација

280 – Задолжително професионално внимание

300 – Делогкруг на работењето

- 310 – Доверлиост и интегритет на информациите
- 320 – Усогласеност со политиките, плановите, постапките, законите, регулативите и договорите
- 330 – Осигурување на средствата
- 340 – Економично и ефикасно користење на ресурсите
- 350 – Исполнување на утврдените цели и задачи за конкретни операции или програми
- 400 – Спроведување на ревизијата
- 410 – Планирање на ревизијата
- 420 – Испитување и оценка на информациите
- 430 – Комуницирање со резултатите
- 440 – Надополнување
- 500 – Управување со интерната ревизија
- 510 – Цели, овластувања и одговорности
- 520 – Планирање
- 530 - Политики и постапки
- 540 – Кадровски менаџмент и развој
- 550 – Екстерни ревизори
- 560 – Уверување во квалитетот.

Првата група на стандарди на внатрешната ревизија го опфаќа аспектот на независноста на внатрешните ревизори. Внатрешните ревизори е потребно да ја организираат и спроведат ревизијата независно, слободно и објективно со цел изготвување на независен ревизорски извештај за потребите на врвниот менаџмент во деловниот субјект. Концептот на независност се обезбедува преку соодветна организациона поставеност на интерната ревизија во деловниот субјект и обезбедување на нејзина независност во работењето.

Втората група на стандарди на внатрешна ревизија го опфаќа концептот на професионална стручност, односно спроведување на ревизијата со соодветно внимание и стручност. Врз основа на овој концепт се врши и изборот на лицата кои се ангажирани како внатрешни ревизори, кои треба да поседуваат соодветно ниво на знаење, стручност, компетентност, етичност и професионалност во работењето, како и поседување на комуникациски вештини и воспоставен систем на континуирана едукација со цел стручно спроведување на ревизорските активности.

Третата група на стандарди на внатрешна ревизија го опфаќа концептот на делокругот на работењето на внатрешните ревизори при спроведување на ревизорските активности. Притоа посебен акцент се дава на доверливоста и интегритетот на информациите, потребата да се испита ефективното функционирање на воспоставениот систем на интерни контроли во деловниот субјект, усогласеноста со политиките и плановите на деловниот субјект како и законската регулатива и економичното и ефикасно користење на ресурсите. Иако со овој стандард се дефинира делокругот на внатрешната ревизија, потребно

е да се напомене дека менаџментот на деловниот субјект ги дава општите насоки за спроведување на интерната ревизија согласно со приоритетите и потребите во деловното работење.

Четвртата група на стандарди на внатрешна ревизија го опфаќа концептот на спроведување на ревизијата од страна на внатрешните ревизори, која започнува со планирањето на ревизијата, испитување и оценка на добиените информации, комуницирање на резултатите од ревизијата и дополнителни постапки со цел следење на имплементацијата на ревизорските препораки за подобрување на функционирањето на воспоставениот систем на интерни контроли во деловниот субјект.

Петтата група на стандарди на внатрешна ревизија го опфаќа концептот на управување, односно раководење со интерната ревизија од аспект на остварување на воспоставените ревизорски цели, спроведување на ревизијата во рамките на овластувањата, одговорностите и мандатот на ревизорите организирање, планирање, спроведување на ревизијата во согласност со стандардите за внатрешна ревизија, како и обезбедување на соодветно ниво на квалитет на ревизорските активности.

Здружението на Внатрешни Ревизори на Македонија (во понатамошниот текст: ЗВРМ) е основано како непрофитна организација на 6 Јуни 2008 година, со цел промовирање и унапредување на внатрешната ревизија во Република Македонија. Стандардите за внатрешна ревизија во Република Македонија се објавени во Сл.весник 147/10, додека најновите измени на стандардите и останатите насоки се објавени на веб страната на Институтот за внатрешни ревизори во Република Македонија, каде е овозможен и превод од стандардите и интерпретациите на стандардите на повеќе јазици. Последните измени се издадени во Октомври 2008 година, а ревидирани се во Октомври 2012 година, кои се во примена од 1 Јануари 2013 година.

Согласно стандардите, внатрешната ревизија се дефинира како независна и објективна активност на уверување и советување, дизајнирана да додаде вредност и да го подобри работењето на организацијата. Внатрешната ревизија и помага на организацијата да ги оствари своите цели, преку користење на систематски, дисциплиниран пристап за проценка и подобрување на ефикасноста на управувањето со ризиците, контролите и процесите на раководење.

При спроведување на ревизиите, внатрешните ревизори е потребно да ги спроведат следните активности:

- ѿ Да дадат оценка за економичноста, ефикасноста и ефикасноста на работењето на деловниот субјект,
- ѿ Да ги прегледаат и дадат оценка на ефикасноста на воспоставените системи кои постојат во деловниот субјект со цел да се обезбеди доследно придржување кон воспоставените политики, планови, процедури, закони и прописи, кои би можеле да имаат значително влијание врз работењето на деловниот субјект,
- ѿ Да ги проверат точноста, сигурноста и веродостојноста на финансиските информации, како и методологијата и пристапот кои се користи за да се идентификува начинот на мерење, класификација и известување за таквите информации.

Внатрешните ревизори вршат проверка и ја оценуваат дали системот на внатрешни контроли е адекватен и дали истиот економично, ефикасно и ефективно користење на буџетските ресурси.

Внатрешната ревизија се спроведува од професионално обучени лица (внатрешни ревизори) кои ревизијата ја организираат и спроведуваат запазувајќи го принципот на професионалност, независност и објективност во работењето.

Професионалната способност е одговорност на секторот за внатрешна ревизија, но и на секој поединечен ревизор. Внатрешните ревизори е потребно да го поседуваат неопходното знаење, вештини и дисциплина за правилно извршување на ревизијата.

Секој внатрешен ревизор е потребно да поседува високи лични квалитети и професионални вештини, како што се:

- ѻ Интегритет
- ѻ Објективност
- ѻ Способност за ефективна комуникација
- ѻ Способност за почитување на доверливоста
- ѻ Посветеност

Внатрешните ревизори покрај горенаведените квалитети, потребно е да поседуваат и соодветни професионални вештини при вршењето на ревизијата, односно потребно е да имаат добри комуникациски вештини, да поседуваат соодветно ниво на знаење и вештини за квалитетно спроведување на ревизијата.

Внатрешните ревизори е потребно вешто да комуницираат, независно дали се работи за писмена или усна комуникација, потребно е да поседуваат способност за примена на процедурите поврзани со стандардите и техниките за внатрешна ревизија, знаење за сметководствените начела и техники, како и познавање на принципите на менаџмент и основите на економијата, трговското право, оданочувањето, финансиите, и компјутеризираниите информациски системи.

Раководителот на единицата за внатрешна ревизија е надлежен директно да го известува раководителот на субјектот од јавниот сектор за сите ревизорски прашања кај субјектот од јавниот сектор, а особено за:

- Регуларноста, ефективноста и ефикасноста на извршувањето на буџетот/финансискиот план;
- Регуларноста и ефикасноста на внатрешната финансиска контрола, вклучително и управувањето со средствата и
- Усогласеноста на сметководствените извештаи за извршување на буџетот/финансискиот план со сметководствените стандарди.

Раководителот на единицата за внатрешна ревизија дава мислења за внатрешните правила и акти на субјектот од јавен сектор, а ги советува сите раководни лица во субјектот за управувањето со ризик.

При спроведувањето на ревизијата, ревизорската методологија и пристап е потребно да бидат насочени ревизорите постојано да поставуваат прашања со цел да откријат случаи на можни измами и корупција.

Од аспект на раководните лица – раководителите на ревизијата, потребно е покрај горенаведените вештини, да поседуваат и посебни организациски вештини, со цел ефикасно планирање и контрола на ревизијата, водење и насочување на тимот за ревизија, како и целокупно организирање на изведбата на ревизијата и подготовка на ревизорските извештаи како краен резултат од спроведената ревизија.

Со цел достигнување, но и одржување на горенаведените стандарди и барања за професионална обученост на внатрешните ревизори, потребно е внатрешните ревизори да имаат воспоставено систем за континуирана обученост. Воспоставувањето на систем за континуитет во обуките е во рамките на потребата за континуирано професионално усовршување на ревизорите, заради надоградување на знаењето од областа на сметководството и ревизијата.

ЗАКЛУЧОК

Добро воспоставениот систем на внатрешна ревизија во деловните субјекти, значи постоење на професионално обучени лица кои континуирано ќе ја следат имплементацијата на стратешките приоритети и реализацијата на годишните програми во деловните субјекти, со цел зголемување на економичноста, ефективноста и ефикасноста во реализацијата на истите. Внатрешните и надворешните ревизорски институции е потребно меѓусебно да имаат професионална, отворена и континуирана соработка која ќе допринесува до подобар квалитет на спроведените ревизии.

Јасно е дефиниран Етичкиот кодекс на внатрешната ревизија чија што цел е да промовира етичка култура во глобалната професија на внатрешната ревизија.

Принципи кон кои треба да се придржуваат внатрешните ревизори се:

Интегритет - Интегритетот на внатрешните ревизори создава доверба и на тој начин обезбедува основа за веродостојност на нивната апроценка. Ја извршуваат нивната работа чесно, трудољубиво и одговорно. Го почитуваат законот и ги откриваат информациите кои се очекува да се откријат според законот и професијата;

Објективност - Внатрешните ревизори покажуваат највисоко ниво на професионална објективност во прибирањето, проценувањето и пренесувањето на информации за активноста на процесот што го испитуваат. Внатрешните ревизори вршат урамнотежена проценка на сите релевантни околности и врз нив не влијаат нивните сопствени интереси и други формирани мислења. Неучествуваат во ни една активност или однос кои би можеле да и наштетат на објективната проценка. Неприфаќаат ништо што би можело да му наштети или да се смета дека му наштетува на нивното професионално мислење. Ги откриваат сите материјални факти кои им се познати, а кои доколку не се откријат би можеле да го нарушат известувањето за активностите кои се прегледуваат;

Доверливост - Внатрешните ревизори ја почитуваат вредноста и сопственоста на информациите кои ги добиваат и не ги откриваат информациите без соодветно овластување, освен ако не постои правна или професионална обврска според која треба да постапат. Разумно ги користат и штитат информациите добиени во текот на вршењето на нивните

обврски. Не користат информации за каква било лична добивка или на кој било начин, кој би бил спротивен на законот или штетен за легитимните и етичките цели на субјектот;

Компетентност - Внатрешните ревизори применуваат знаење, вештини и искуство потребни во извршувањето на внатрешната ревизија. Вршат услуги на внатрешната ревизија согласно Меѓународните стандарди за професионално вршење на внатрешна ревизија. Постојано ја подобруваат нивната подготвеност, ефективност и квалитетот на нивните услуги.

Активноста на внатрешната ревизија мора да биде независна и внатрешните ревизори мора да бидат објективни при извршување на нивната работа. Независноста е ослободување од услови кои ја загрозуваат можноста активноста на внатрешната ревизија или раководителот на единицата за внатрешна ревизија да ја извршуваат обврската за внатрешна ревизија на независен начин. Единицата за внатрешна ревизија мора да ги проценува и да придонесува кон подобрување на процесот на раководење со организацијата, таа мора да ја процени ефективноста и да придонесе за подобрување на процесите на управување со ризик. Внатрешните ревизори мора да изготват и документираат план за секоја работа, во која ќе бидат вклучени целите на таа работа, опфатот, роковите и распределбата на ресурсите. Тие мора да утврдуваат, анализираат, проценуваат и документираат доволно информации за постигнување на целите. Мора да аутврдат доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации. Заклучоците и резултатите од ангажманите мора да ги базираат на соодветни анализи и процени. Известувањето мора да биде точно, објективно, јасно, концизно, конструктивно, комплетно и навремено.

Добро воспоставена внатрешна ревизија значи намалување на ризикот дека системот на интерни контроли не функционира или слабо функционира во деловниот субјект. Извештаите од внатрешната ревизија се директен инпут за раководството во процесот на донесувањето на деловните одлуки.

Огромно е значењето и улогата на внатрешната ревизија во модерните економии, а потребата за континуирана едукација на ревизорите е еден од предусловите за постоење на ефективна внатрешна ревизија која директно ќе му помага на деловниот субјект за подобрувањето на воспоставениот систем на интерни контроли со цел зголемување на економичноста, ефективноста и ефикасноста во работењето.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

3(062)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција "Современите предизвици во науката во 21-от век" (1 ; 2015 ; Скопје)

Прва меѓународна научна конференција: "Современите предизвици во науката во 21-от век", Скопје, 2015 / [програмски одбор Атанас Козарев ... и др]. - Скопје : Асоцијација за корпоративна безбедност, 2016. - 242 стр. : илустр. ; 25 см

Фусноти кон текстот. - Abstract. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-65953-0-2

а) Општествени науки - Собири
COBISS.MK-ID 100887562